

UNIVERSITATEA POLITEHNICA BUCUREȘTI

VOINȚĂ ȘI CARACTER

ENACHE ADRIAN-MIHAI

Grupa 1022 A anul II

Facultatea SIM

Voință și caracter

Menirea sistemului personalitate este realizarea unei adaptări optime la mediu, obținerea unei echilibrări favorabile existenței sale biologice și sociale. Personalitatea, ca sistem dinamic deschis dialogului cu lumea, implica ideea de autodeterminare, autoconducere, autodefinire a drumului în viață.

Personalitatea este un complex de structuri cognitive, afectiv-motivaționale și volitive, nu pur și simplu alăturate, ci interconexate, legate între ele prin nenumărate relații biunivoce.

Caracterul este considerat ca o totalitate de trăsături esențiale și stabile, deviate din orientarea și voința omului. Din punct de vedere genetic, caracterul se explică prin interiorizarea relațiilor externe, ca urmare a integrării treptate într-un sistem de relații sociale. Plecând de la sensul etimologic al cuvântului caracter, care în limba elenă înseamnă pecete, tipar, vom înțelege însușirile de voință ale caracterului ca particularități psihice, specifice fiecărui om și care se exprimă în conduita sa voluntară. Aceste însușiri au o semnificație morală, evidențiază esența socială a omului, raporturile sale cu ceilalți membri ai societății.

Nu orice manifestare sporadică, întâmplătoare poate fi numită însușire de voință a caracterului. Pentru a putea fi interpretată astfel, ea trebuie să fie o însușire stabilă, să se manifeste ori de câte ori împrejurările respective o solicită. De asemenea, nu orice eforturi neînsemnate, orice tendințe palide de învingere a obstacolelor pot căpăta atributul de însușire voluntară de caracter. Numai dacă se exprimă cu pregnanță, dacă devin dominante în comportament, aceste manifestări pot fi considerate ca atare.

Viața și împrejurările impun luarea unor hotărâri neîntârziate care să fie în același timp bine gândite și stabile. Despre omul deprins să procedeze astfel, se spune că are spirit de hotărâre. El nu ezită, nu oscilează fără rost între mai multe căi, nu acționează pripit, înainte de a se fi gândit suficient, nici nu amâna trecerea la îndeplinirea hotărârii luate. Strâns legată de spiritul de hotărâre este inițiativa, capacitatea de a începe o acțiune nouă și de a o realiza. Ea presupune gândire suficientă, proiectarea rezultatelor la care urmărești să ajungi, cunoașterea posibilităților de care dispui, pentru că numai astfel inițiativa poate deveni realitate.

Capacitatea de a duce actul de voință până la realizare, de a înfrunta orice piedici și greutăți ivite în calea scopului propus, se numește perseverență. Calitatea de a fi stăruitor, consecvent în acțiuni este susținută de claritatea și forța scopului propus, de impulsionarea afectiv-motivațională. Într-adevăr, interesul pentru acțiunea desfășurată, satisfacția trăită în așteptarea victoriei, speranța împlinirii sunt însemnați factori dinamizatori. "Dacă nu reușiți de la început în stradanile voastre, dublați stăruința și nădăjduiți", afirma istoricul Plutarh.

Uneori, perseverența poate acționa în situații limită. Este cunoscută fapta eroului antic care a străbătut distanța de 42 km între satul Maraton și Atena pentru a anunța victoria asupra perșilor, după care a căzut mort.

La antipodul perseverenței stă cedarea cu ușurință în fața dificultăților, delăsarea. Unii oameni renunță la lupta de la primul impediment. Alții, deși au la început tăria să înainteze, nu rezistă greutăților până la capăt și cedează pe parcurs. Alții, cedează aproape de momentul când să atingă piscul.

Independentă, ca trăsătură de voință, exprimă capacitatea omului de a se conduce potrivit cu prevederile proprii, în funcție de convingerile și aprecierile sale. Omul independent nu întoarce spatele părerilor sau sfaturilor celorlalți, ci le primește, dar numai după ce le-a judecat critic și le-a găsit bune.

Reversul spiritului independent, este sugestibilitatea, acea însușire negativă, care îl caracterizează pe omul de acord cu toți și toate, care nu are o opinie proprie; el se lasă condus de părerile celorlalți.

Un alt aspect negativ al independenței este respingerea negândită a oricărei sugestii, oricărei păreri, tendința de a contrazice fără temeii, de a se opune de dragul opoziției, ceea ce numim de obicei negativism.

Stăpânirea de sine este capacitatea de a-și controla faptele, acțiunile, vorbele, de a-și înfrunta pornirile dăunătoare, instinctele, dorințele. Omul cu stăpânire de sine își domina sentimentele, își păstrează sângele rece în orice situații, suporta neplăcerile sau nemulțumirile mai mici, sau mai mari.

Lipsa de stăpânire de sine se exprima de obicei prin termeni ca impulsivitatea, irascibilitatea, agresivitatea.

Curajul este trăsătura de caracter a omului, care merge neșovăitor către atingerea scopului propus, înfruntând primejdiile, biruindu-și frica. Curajul întrunește în el hotărârea, perseverența, stăpânirea de sine, încrederea în forțele proprii. Adevăratul curaj nu se confunda cu orice acțiune îndrăzneată.

Curajoși sunt cei care au înfruntat necunoscutele științei, ale tehnicii, care au acoperit petele albe ale cosmosului, cei care se avânta în lupta pentru libertate.

Curajoși sunt ostașii care înfruntă primejdiile, își dăruie la nevoie viața pentru apărarea patriei.

La polul opus curajului sta frica, lașitatea. Lașitatea este frica mascata, care acționează subversiv, fiind asociată cu minciuna, fățarnicia, lingușirea, fuga de răspundere. Atitudinea față de societate, față de propria persoană: colaborarea și ajutorul reciproc, cinstea, sinceritatea, echitatea, buna-cuviință, modestia, sunt supuse controlului conștient voluntar, orientării superioare caracteriale.

După cum egoismul, necinstea, îngâmfarea, sunt semnul slăbiciunii voinței.